

Viite: 19.4.2023 VN/11255/2023

Lausunto 22.5.2023

Hallituksen esityksen luonnos laiksi tupakkalain muuttamisesta

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksen luonnoksesta laiksi tupakkalain muuttamisesta.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan tupakkalakiin lisättävän savuttoman nikotiinituotteen määritelmä, joka kattaisi nikotiinipussit ja niitä läheisesti muistuttavat tuotteet. Esityksessä ehdotetaan, että savuttomista nikotiinituotteista säädettäisiin tupakkalaissa vastaavalla tavalla kuin suussa käytettäväksi tarkoitettusta tupakasta, kuten nuuskasta, säädetään.

Esitys tarkoittaisi savuttomien nikotiinituotteiden myynnin, muun luovuttamisen ja välittämisen sekä maahantuonnin kieltoa. Yksityishenkilön matkustajatuonti omaan käyttöön sallittaisiin rajatusti. Lisäksi ehdotetaan savuttomien nikotiinituotteiden käyttökieltoa päiväkotien ja esi- ja perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisä- ja ulkotiloihin sekä leikkikentille. Myös savuttomien nikotiinituotteiden hallussapito ehdotetaan kiellettäväksi alle 18-vuotiailta.

- EHYT kannattaa esitystä, että tupakkalakiin lisättäisiin savuttoman nikotiinituotteen määritelmä, joka kattaisi nikotiinipussit ja niitä läheisesti muistuttavat tuotteet.
- Tämän lisäksi EHYT kannattaa, että savuttomista nikotiinituotteista säädettäisiin vastaavalla tavalla kuin nuuskasta säädetään.
- EHYT kannattaa myös ehdotusta nikotiinituotteiden käyttökiellosta päiväkotien ja esi- ja perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisä- ja ulkotiloihin sekä leikkikentille.
- Lisäksi EHYT kannattaa ehdotusta, jossa hallussapitokiello ehdotetaan kiellettäväksi alle 18-vuotiailta, mutta pitää tärkeänä, että tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämissäryhmän ehdottama ikärajan nosto 20 ikävuoteen huomioitaisiin myös tässä.

Nikotiinituotteiden käyttö oppilaitoksissa

Ehdotus savuttoman nikotiinituotteen käytön kieltämisestä päiväkodeissa ja oppilaitoksissa sekä hallussapitokielloa koskeva ehdotus parantaisivat oppilaitosten henkilökunnan ja muiden alaikäisten parissa työskentelevien mahdollisuuksia puuttua nikotiinipussien käyttöön kouluissa.

Nuuskan ja nikotiinipussien samankaltainen ulkonäkö ja käyttötapa on johtanut siihen, että kouluissa on vaikeaa puuttua nuuskan hallussapitoon ja käyttöön, vaikka se on jo voimassa olevassa laissa kiellettyä. Ehdotus yksinkertaistaisi tilannetta ja mahdollistaisi molempien tuotteiden käyttöön puuttumisen oppilaitoksissa. Lisäksi muutoksella voidaan suojata paremmin lapsia nikotiinituotteiden käyttöön liittyvältä mallioppimiselta sekä hengenvaarallisilta nikotiinimyrkytyksiltä, joita nikotiinipussien syömisestä voi aiheutua.

Nikotiinituotteiden markkinointi

Nikotiinipussi on nuuskan kaltainen tuote, jota markkinoidaan erityisen runsaasti nuorten suosimilla sosiaalisen median kanavilla positiivisten mielikuvien avulla. Nikotiinipusseja markkinoidaan haitattomana ja trendikkäänä vaihtoehtoina muiden tupakka- tai nikotiinituotteiden käyttäjille, mutta niillä houkutteellaan erityisesti uusia, nuoria asiakkaita. Nikotiini on voimakasta riippuvuutta aiheuttava aine, jolla on tutkitusti myös muita, itsenäisiä, haittavaikutuksia terveyteen. Erityisesti nuorten kehittyvät aivot ja hermosto ovat herkäät nikotiinin haitallisille vaikutuksille. Lisäksi nikotiinipussien usein korkea nikotiinipitoisuus altistaa käyttäjänsä sekä riippuvuudelle, että akuutille nikotiinimyrkytykselle.

Ikärajan nosto

Lisäksi EHYT ry pitää tärkeänä tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön lopettamisen ja aloittamisen ehkäisyn vuoksi, että tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän ehdottama ikärajan nosto 20 ikävuoteen sisällytettäisiin esitykseen. Valtaosa uusista nikotiinituotteiden käyttäjistä on lapsia tai nuoria, sillä tutkimusten mukaan suuri osa tupakka- ja nikotiinituotteiden kokeiluista ja käytön aloittamisesta tapahtuu 20 ikävuoteen mennessä.

Tavoitteena savuton ja nikotiiniton Suomi

Muiden pohjoismaiden tilastot osoittavat, että nikotiinipussien ja nuuskan käyttö on lisääntynyt hälyttävän paljon nuorten keskuudessa viime vuosina. Houkuttelevia makuaineita sisältävät nikotiinipussit vaikuttavatkin kiinnostavan myös niitä nuoria, joilla ei ole aikaisempaa kokemusta tupakka- tai nikotiinituotteista. Jotta voimme saavuttaa tupakkalaissa asetetun tavoitteen savuttomasta ja nikotiinittomasta Suomesta, on perusteltua säännellä myös nikotiinipusseja erityisesti aloittamisen ehkäisyn näkökulmasta. Tämä on linjassa myös Suomen ratifioiman ja eduskunnan hyväksymän kansainvälisen tupakkapuitesopimuksen kanssa, joka velvoittaa toimiin tupakkatuotteiden käytön ja nikotiiniriippuvuuden ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi nykyisten sekä tulevien sukupolvien terveyden suojelemiseksi.

Juha Mikkonen
Toiminnanjohtaja
Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry